

1.

Ji brenda mišku per tirpstantį sniegą. Ilgai. Penkias valandas? O gal keturias? Kelią jai pašviečia tik pilnaties šviesa – pro juodų debesų sluoksnį, pasiliejudi.

Iš pradžių dar bandė pasišviesti telefonu. Dabar prietaisas be gyvybės.

Spėlioja, kur galėtų būti. Greičiausiai ne daugiau kaip dešimtį kilometrų nuo namų. Nei daug, nei mažai, traukiant miško bekele. Žinodama kryptį, ši atstumą galėtų įveikti per porą valandų. Mėgintų susigaudyti pagal telefono ryšiu pasiekiamą žemėlapi. Nebeturi ir šito.

Jau antrąsyk prieina vis tą pačią apleistą sodybą. Ją įtraukė kažin koks sūkurys. Ar nevertėjo toje sodyboje apsistoti iki ryto, o paskui paieškoti vietos, kur gyvena žmonės, ar kelio? Kiauro namo užuovėja su jo vaiduokliais – menka pagalba, kai neturi degtukų ir nemoki įskelti ugnies iš nieko, kai kojas stingdo permirkę versto kailio aulinukai, o keliai ir šlaunys ledėja sudrėkusiose kelnėse.

Prisižada, kad kitą sykį eidama į mišką pasiims degtukų ar žiebtuvėlį. O galbūt ir kuprinę su pilnu termosu arbatos. Antra vertus, norėtų, kad kito karto nebūtų. Į mišką ji išsiveržė tarsi aukštai kalne išjudintas akmuo, o paskui nebenorėjo, o gal nebegalėjo sustoti nei sugrįžti atgal. Kažkodėl atrodė, kad apsigręžti

būtų tas pats, kas prarasti prigimčiai svarbią kryptį, pasipriešinti jėgai, panašiai į žemės trauką.

Sykį ji suklypo ant nepastebėto kelmo, paskui užkliuvo už išvirtusio kamieno. Jaučia skausmą kairiame klubakaulyje ir ties dešiniu keliu. Šonais ir tarp krūtų tarsi vabalai ropoja prakaito lašai, kojų pirštai stingsta nuo šalčio. Pakeliui ji pametė pirštinę, likusią bando padalinti dviem rankoms – šildo tai vieną, tai kitą.

Galų gale ji išeina į mišką vedantį plentą. Pastebėjusi atvažiuojančią mašiną, nebando stabdyti. Susigūžia pakelėje, pavirsdama akmeniu.

Sara beveik nebetiki žmonių gerumu – tai nutiko prieš gerą dešimtmetį. Abejoja, ar kas nors ryžtųsi rizikuoti paimiti pamiške keliaujančią, palaikiais puskailiniais ir stora vilnone skara apsimuturiavusią žmogystą. Nė vienas padorus ir sveiko proto žmogus tokiu metu miškais nesišlaisto. Ji ir pati neišdrįstų tokiam sustoti. Panašiomis aplinkybėmis sunku tikėtis ko nors gero. O ir ką gali žinoti, kas sėdi prie vairo ir kokiais tikslais dabar, nerimo, nepsitikėjimo ir draudimų metu, keliauja. Galų gale tiek pėsčiasis, tiek ir važiuotasis juda savo kryptimis, veikiami tam tikrų dėsnų. Kodėl jie turėtų vienas kitam bent kiek rūpėti?

Dabar ji pėdina plentu nežinoma kryptimi, kaskart vis lėčiau. Girdi, kaip šlapias sniegas ima skrebėti – temperatūra krinta, jos šlapi aulinukai kietėja. Slysčiodama ledu ji juda tik tiek, kad nesusaltų į ragą.

Prie kelio ženklų, perspėjančio apie pavojingą posūkį, pabaido stirną. Tarpais ima rodytis, kad švinta. Vis dėlto tai tik sniegas. Mažos kruopelės krinta ant jos skaros ir akinių. Gūždamasi po vilnos mezginio, pučia garą tiesiai ant trumparegiui skirtų lęšių, bando nusivalyti, galiausiai nusiima akinius ir įsideda juos į avimi prakvopusią pirštinę prie sumirkusio delno.

Sykį užgriebia plika ranka pakelės sniego, suspaudžia jį į paplotėlį, dedasi į burną. Sugelia dantį. Jos valiai nepaklūstančio dantų skausmo bijodavo nuo pat mažų dienų. Nuo tos akimirkos, kai dantų gydytoja jai paaiškino: dėl kiaurymių, jų netaisant, gali pradėti smarkiai skaudėti ir galiausiai tektų dantį išrauti.

Pagaliau iš tiesų ima švisti. Liaujasi snigę. Sustingusiomis kojomis ir šalčio bei sniego nudilgintu veidu ji stumiasi į priekį. Ne išsyk pamato kitoje kelio pusėje priešinga kryptimi judančią figūrą.

Jauna moteris – jos vardas Olė – pasiteirauja, kur Sara gyvena, tada skambina telefonu. Netrukus jas pasiveja automobilis. Prie vairo tamsiame šiugždančiame drabužyje gūžiasi nedidukas kumpanosis vyras. Sarai jis atrodo matytas, galbūt pasitaikė sutikti kaimo parduotuvėje. Vilki nešvariu raudonu kelių tarnybos kombinezonu, po juo matyti apdriskęs mėlynas vilnonis megztinis stačia apykakle. Sara ištaria kaimo pavadinimą.

Po keliolikos minučių jie jau kieme. Terasoje tarsi sniego skulptūra tupi katinas, troboje skalija ir iš vidaus į terasos langą priekinėmis letenomis baladojasi šokinėjantis šuo.

„Labai labai jums ačiū! Jūs mane išgelbėjote! Tepadedu jums Dievas“, – kimiu balsu atsisveikindama sako Sara. Pati nustemba paminėjusi Dievą. Dar labiau sutrinka, kad visai nesijaučia išgelbėta. Atvirkščiai, lyg būtų sustabdyta, nepaisant jai skirtos programos, gal net palaikyta beprote ar ligone, pakeliui į jai pačiai dar ne visai suvokiamą, bet tarytum iš aukščiau duotą tikslą. Tačiau ji – ne beprotė ir ne ligonė. Ir visai nesvarbu, kad kol kas nežino, kaip tą tikslą įvardyti. Žodžiai kartais vėluoja, kad išsigrynintų ir įgytų formą, tinkamesnę tam, ką reikia apibūdinti. O jei žodžių taip ir neatsiranda? Vadinasi, kalba susidūrė su kažkuo, kas neturi vardo. Vardą reikėtų sugalvoti, šitai neretai užtrunka.

2.

Olė ją aplanko po dviejų dienų.

„Nemalonūs žmonės yra geriausi mano draugai“, – pareiškia žiūrėdama kažkur pro šalį.

„Ar jums pasirodžiau nemaloni?“

Dabar jau Olė žiūri Sarai tiesiai į akis ir nieko nesako. Olės akys didelės, truputį išsprogusios, žalsvas raineles paryškina labai švarūs akių baltymai.

„Kodėl atrodžiau tau nemaloni?“ – dar po savaitės, kai jiedvi ima tujintis, vėl jos paklausia Sara.

„Vis dar atrodai. Tavo oda pageltusi, šypsena tarsi apversta žemyn, plaukai nutriušę. Panašu, kad tavo gyvenimas – vien tik bandymas išsilaikyti ant grublėto ledo. Tokių gailimasi, tokių cinizmas ir liūdni ar piktoki juokeliai gali pasirodyti nenuobodūs, bet panašių personų niekada nepavadintum maloniomis“, – atsako jai Olė.

Sarai sutrūkčioja skruostas. „Jei būčiau pasirodžiusi maloni, tikriausiai niekada čia nebūtum pasirodžiusi?“ – ji šypteli.

„Niekada“, – atšauna Olė. Visa šlamėdama sėdasi į krėslą už stalėje.

„Kokios arbatos norėtum? Mėtų, gauromečių, juodosios, žaliosios?“ – klausia Sara.

„Jei galima, juodos saldžios kavos“, – Olė vėl sušlama. Jos skruostai tvoskia sveiku raudoni, šviesiai rausva kaktos oda lygi tarsi nulieta, o į balzganą tuščio puodelio ąselę įsikibusios beveik baltos rankos nagai tarsi apvesti juodu pieštuku. Taip atrodo kaimiečių rankos, kurioms vargiai padeda muilas.

Atsisveikindama ji nieko neklausia ir nesako, kada dar apsilankys. Bet Sara žino: Olė vėl bus čia, ir neklęsta.

3.

Visą dieną zirzena lietus. Iš plonytės sniego dangos teliko draiskanos. Prie laukujų Olės namų durų palikti žieminiai baltieji ridikai trūnija kaip trūniję. Olė neskuba jų išmesti. Jai gražu. Olė net kutena iš džiaugsmo, kad šalia jos nėra nė vieno, kuriam užkliūtų gražiai nykstantys daiktai.

Ji sėdi avies kvapo pritvinkusiame kambaryje. Virš kūrenamos krosnies džiūsta jos vilnonis megztinis, puskauliniai, storos puskojinės, palei įkaitusią sieną tarp malkų krūvos ir krosnies – veltinukai. Ant sienų kabo kelios ikonos, tiksliau, pigios jų reprodukcijos. Savaitė po Kalėdų, ir paveikslukų rėmelius vis dar puošia lempučių girliandos.

Jau daugiau kaip savaitė, kai Olė kasdien telefonu fotografuoja šventiška padabintas ikonas, Marijos statulėlę ar žvakutę. Panašių nuotraukų pilnas telefonas, tad ji jau po truputį trina tai, ką fotografavo prieš metus. Vakar be gailėsčio ištrynė ir tas, kurios taip patiko Sarai, ją Olė nusifotografavo bruknyne – saulės nušviesta, be rūpesčių. Pilna džiaugsmo ir dar nežinia ko, kas teikia jėgų keltis su saule, krutėti visą dieną ir vakaroti iki išnaktų.

Sara irgi turi tokių nuotraukų, jas sukėlė į duomenų „debesį“. Bet ar kam nors galėtų jų prireikti? Greičiausiai neprireiks ir jai pačiai.

Iš ryto Olė vaikštinėjo po pažliugusį mišką, iš ten parsinešė žemiškos drėgmės. Dabar pasidžiovė kojines ir karmo išmirkusius pėdų nagus. Nuolat augantys nagai jai primena telefone nuolat didėjančius nuotraukų kiekius, kuriuos privalu apkarpyti. Ji ir karmo, dėl to jaučiasi švari, kitaip nei Sara – šiai nuolat vaidenasi nešvara, perteklius, senatvė. Jau pirmą dieną atėjusi pas Olę ji tuojau pat puola nurinkti nuo stalų įvairiausius daiktus – vienus sudeda į lentynas, kitus į spinteles. Užkaičia vandens ir

išplauna nešvarius indus, šluoja grindis, neša laukan ir purto senus aptriušusius kiliminius takus.

Sara iš lauko grįžta – Olė tai mato – apkritusi nuo tako nupurtytomis dulkėmis. Olė juokiasi, bet nesako kodėl. Žino, kad Sarai niekada nepavyks būti ir jaustis tokiai švariai, kokia jaučiasi Olė. Tai atrodo juokinga.

„Ko dabar juokiesi?“ – susiraukusi klausia Sara, ir tada Olė juokiasi dar labiau: mato, kad Saros oda jos kaktos raukšlėse šviesesnė, purtė takus susiraukusi, ir dulkės jos veidą apgulė netolygiai.

Jeigu Olei reikėtų papasakoti apie Sarą, ji sakytų, kad Sara panaši į akmenį ant kalvos, įsikirtusį į žemę. Jei nori pamatyti, kaip tas akmuo juda, pats turi išjudinti. Išjudintas akmuo riedėtų laisvai ir veržliai, bet, kad tai įvyktų, turėtum šiek tiek pasistengti. Kita vertus, Olė pridurtų: judinti visai nebūtina. Daugelis savo vietose atsidūrusių akmenų turi ką veikti ir nejudėdami. Ar Sara turi ką veikti, nesijudindama iš vietos? Olė vis bando atsakyti į šį klausimą. Atsakymai niekada neatrodo galutiniai ir nepakeičiami.

4.

Apniukusią žiemos popietę Sara sėdi priešais langą. Tiesą sakant, langas Sarai dabar beveik nesvarbus. Šiek tiek svarbesnis pro jį matomas vaizdas, tarsi puslapis po puslapio atsiveriantis už terasos. Nedidelis daržas, sena nuoga obelis. Už jos beveik nematoma kriaušė senatvės sudarkytais sąnariais. Tolėliau, už vytelių tvoros – užšalusios kūdros skiautelė, juodalksnyno ribojamas slėnis. Slėnio dešinėje matyti iš lauko riedulių sukrauti plataus tako pakraščiai, ratu juosiantys laužavietę.

Tai, kad vaizdas šiai moteriai „atsiveria tarsi puslapis po puslapio“, – anaipol ne atsitiktinė ar tuščia teksto stilistinė priemonė.

Knyga visą gyvenimą jai buvo vienas svarbiausių daiktų, ypač sulaukus meto, kuris vadinamas vidurio amžiumi. Tuo metu ji bemaž ūmiai suvokė, kad artinantis mirčiai rašymas, tiksliau, buvimas rašytoja taptų labiausiai gyvybės jai teikianti veikla. Rašymas ją uždegtų ir būtų svarbus, esmingas netgi tada, kai atrodytų kaip nieko neveikimas: juk tam, kad parašytum, reikia bent šiek tiek pasukti galvą, stabtelėti, susikaupti prieš rašymo startą, galynėtis su žodynu luitais. Mąstymo veikla sudegina daugiausia energijos, o visų labiausiai panaši į dykinėjimą arba tinginystę. Panaši, bet tik paviršutiniškai, kaip žiūri neišmanėliai.

„Gali būti, kad labiausiai už viską gyvenime norėjai dykinėti, ir šį norą patogiausia buvo pridengti rašymu“, – visai neseniai juokdamasi jai pasakė Olė. Tai ištarusi, kuo ramiausiai nusitraukė nuo šlapios žolės ir samanų sumirkusias vilnones puskojines, išgręžė, beveik demonstratyviai išpurtė. Tada – tarsi jos kas nors būtų klausęs – pareiškė tai, į ką Sara tik kilstelėjo antakius, sudėjo lūpas straubliuku ir sužvairavo. „Tu tiesiog slapstaisi“, – tarė jai Olė. Kodėl ši basa, per laukus ir miškus čia atpėdinusi laumė, ta už Sarą vos ne dviem dešimtmečiais jaunesnė ragana, turėtų jai aiškinti apie tikrus ar netikrus jos ketinimus ar paslaptis?

„Kodėl sakai „pridengti“, „pasislėpti“, o ne „papošti“, „sušildyti“? Ar manai, kad dykinėti gėdinga?“ – atšovė Sara. Jos balsas suskambėjo taip, tarsi svarbiausia čia būtų skambesys, o ne atsakymas.

Olė jai paaiškino, kad dykinėjimas jai neatrodo kas nors, ko reikėtų gėdytis, tačiau dauguma žmonių esą taip nemano. Todėl gali būti, kad rašytojas, baimindamasis likti vienišas ar net tam pasmerktas, stengiasi kuo labiau nuslėpti savo tikruosius norus ar gero gyvenimo vizijas. Dauguma žmonių dykinėti esą norėtų lygiai tiek pat, kiek norėtų būti laisvi, tačiau beveik visi supranta, kad tai neįmanoma. Dykinėjama dažniausiai kiemo nors vargų

sąskaita, todėl apie tai turbūt nedora ne tik kalbėti, bet ir svajoti. Anot Olės, bent kiek sąžinės turintis ir save gerbiantis žmogus turi liautis kalbėjęs apie laisvę ir dykinėjimą. Netgi vienas žinomas mąstytojas – ji tik nepamena, kuris – yra pasakęs, kad apie kai ką kalbėti yra kur kas blogiau, nei tai daryti.

„Šita Olė visada sako, ką galvoja, tačiau jos teisybės matas yra ji pati. Betgi nebūtinai turėčiau save matuoti taip, kaip mane savimi matuojasi Olė“, – vakare lovoje prieš miegą apie tai sau paaiškino Sara.

Nebuvo labai vėlu, miegas nesmaugė, nuo šalia įsitaisiusio šuns dvelkė aštrių žvėries kvapu. „Šiek tiek primena džiovintus baravykus“, – dingtelėjo Sarai. Dar prieš pusmetį nebūtų drįsusi net pamanyti, kad kada nors jai patiks šuns kvapas ar kad kam nors apskritai jis gali patikti. O štai pasirodė Olė, kuriai, kaip paaiškėjo, šunimi kvepiantys šunys patinka labiausiai.

„Jeigu nenorėdama miego guliu sau štai su šunimi pašonėje, užuot ką nors rašiusi, tai turbūt nesu tikra rašytoja“, – dingtelėjo Sarai. Akimirką ji jau niekaip nebegalėjo suvokti save esant rašytoja. Skirtingai nei anąsyk, kai su nerimu laukė atsakymo apie tyrimus iš laboratorijos, kai visos aplinkybės vertė tikėtis ko nors negera ar grėsminga, o galvoje sukosi tik esmingiausi gyvenimo klausimai. Aistra gyventi sutapo su aistra suteikti savo dienų likučiai prasmę ar bent truputį daugiau gyvybės. Tada ji tarė sau: nuo šiol ne tik rašysiu, bet ir būsiu rašytoja, o rašysiu tokiu pat visa apnuoginančiu būdu, kokių esu įpratusi mąstyti. Ir dar pridūrė: neturiu jokio kito didesnio talento, kaip ši apsaugines kaukes nuplėšianti žodinė veikla. Štai šitaip: apie rašymą ji galvojo kaip apie apsinuoginimą, o ne kaip apie slapstymąsi.

„Kuo ana tariama grėsmė kūnui ar išlikimui skiriasi nuo dabartinės? – klausė savęs Sara. – Esu jau tokio amžiaus, kai

sakoma, kad dienos jau suskaičiuotos. Vadinasi, ir šiandien, kaip tada, kai laukiau mirtį žadančios diagnozės, esu prie mirties slenksčio. Kaip ir anuomet neturiu ko prarasti. Vienintelis skirtumas – aistros laipsnis: dabartinio drungnumo nepalyginsi su anų dienų įkarščiu. Tiesa, laukdama tariamai blogų tyrimų, klaidingai maniau, kad mano aistra rašyti lygiai kaip aistra gyventi nepavaldi senėjimo poveikiui. Bet ar aistros praradimai negalėtų suteikti papildomos rašymo drąsos, ledinio negailestinumo apnuoginant esmes?“

Kartu ji įtarė, kad tokie svarstymai prilygsta atidėliojimui. Buvo tikra, kad reikia sugrįžti prie parašytos prieš metus esė knygos, pabandyti ją atgaivinti, patikėti anuomet rusenusia rašymo kaitra. Vis dėlto knyga ir toliau liko dūlėti skaitmeninėse erdvėse.

Užuot padirbėjusi prie prirašytų puslapių, per vasaros atostogas Sara beveik paskubomis įsitaisė dviejų mėnesių šūnytį mišrūną. Manė, kad toks maišytas, neprognozuojamas, labiausiai tinka jos neapibrėžtumui, sąmoningai nepagarbai riboms ir grynumui. Tris pirmuosius mėnesius ji keldavosi naktimis, nešdavo šūnytį į sodą ir tupdydavo ant žolės, kad tas įprastų atlikti gamtinius reikalus lauke, šlitinėjo apdujusi kaip gimdyvė, tupinėjanti apie savo naujagimį. Paskui prasidėjo rudens derliai, jiedvi su Ole virė grybus ir bruknienes, pjaustė ir džiovino obuolius, ruošė pietus, šildėsi vandenį indams plauti, išsisas valandas malkavosi prie lauko praustuvo, dar vėliau skynė avietes. Šitaip ji beveik nepastebėjo, kaip atėjo žiema.

Žiemą atidėlioti Sarai padeda ir į terasą palesti atskrendančios zylės. Jas čia traukia dviejose lesyklėlėse paberti saulėgražų sėklų branduoliai ir pastogėje ant virbų pamautos jautienos lajaus atraizos – tai, kas liko nuo katinui skirtų jaučių širdžių. Sara pasakytų: zylutės nė kiek ne šventesnės už plėšriomis laikomas

kates, tik mums visiems daug maloniau vaizduotis, jog yra kitaip. Mums patinka manyti, kad tiek katės, tiek zylės yra mieli žmogaus džiaugsmui skirti padarėliai.

Vieną šaltų žiemos dienų į terasos langą atsitrenkia zylė. Nukritusi ant grindų keletą sykių krūpteli. Sara atidaro duris, žengia į vėją, pasilenkia prie paukščio. Mato, kad jis mirksi, tad atsargiai paima į rankas, įneša į kambarį ir patupdo į savo vaidmenį jau suvaidinusio adventinio vainiko vidurį: bus tau, paukšteli, vietoj lizdelio. Pro langą mato katiną: jis pražingsniuoja lygiai pro tą vietą, kur nukrito paukštis.

Lūkuriuodama, kol zylė atsigaus, moteris sušlapina kilpinio chalato gabalą, kadaise naudotą kaip šuns palutė, ir imasi švarintis. Plauti grindis ne specialiu šepėčiu, o tupom ar klūpom skuduru apeinant visus kampus ir užkaborius jai atrodo ir švariau, ir naudingiau kūnui, juk jis verčiamas bent truputį pasimankštinti. „Tas, kas nejudą, greičiau sensta, smegenys netenka viso organizmo gyvybingumą palaikančių impulsų. Už tai, kad vis atidėliojai švarinimosi darbus, turi susimokėti, tiksliau, kompensuoti kūnui padarytą netaisyklingo sėdėjimo žalą. Na ir kas, kad vienas itin populiarius Kabalos aiškintojas tvirtina, jog žmogus yra gimęs sėdėti. Liežuvis be kaulo, tai ir maskatuoja apie visa, kas ant seilės papuola“, – galvoja ji. Kadaise pati Sara – dienomis, kai manė esanti rašytoja – yra rašiusi, kad žmogus labiau už visas kitas pozas vertina sėdimąją, ir tai įrodo tiek senieji laidojimo papročiai, tiek unitazų kultūra. Tiesa, „sėdintis žmogus“ jai buvo ironizavimo mankšta, o ne apreiškimo vertę turintis aiškinimas apie žmogaus prigimtį.

Išplovusi grindis ji išskalauja rožinio chalato skiautę, nusišluosto rankas. Vainiko viduryje patupdytas paukšteliukas sukioja galvytę. Svetimo padaro artumą pajutęs sučirška ir suspurda, tačiau kelio atgal nėra: žmogaus rankos jį sukausto, stiklinės

terasos durys atidaromos, o paukštis tarsi skraiduolis kamuoliukas švysteli slėnio pusėn. Atlikta.

Kad ir labai nenoromis, moteris sėdasi prie kompiuterio, su-randa prieš vienuolika mėnesių ten padėtą knygos rankraštį (keistas žodis, vis dar naudojamas, nors dabartinės knygos yra ne tiek rašomos ranka, kiek surenkamos, naudojantis kompiuterio klaviatūra).

Pagal pradinį sumanymą tai turėjo būti istorijų, arba pasakojimų, rinkinys, kuriems impulsą suteikia kas nors valgoma ar siejama su maitinimusi. Tai padėtų tiesiogiai ar netiesiogiai demaskuoti žmogaus-valgytojo prigimtį, išryškinti maisto kultūros niekingumą ir žavesį, sykiu pagarbinant žmogų maitinančią Žemę, jos galias. Be to, tai būtų tam tikras būdas atverti konkrečią gyvenimo istoriją, vidurinei klasei priklausančio personažo virsmus ir akligatvius, į kuriuos jis nuolat papuola, vos pabandęs sąžiningai apmąstyti savo gyvenimą.

Anot Saros, yra kelios valgytojų kategorijos, ir visų jų požiūris į maistą ne iki galo sąžiningas ir atviras. Didumą valgytojų sudaro asmenys, niekada nesusimąstantys, kokį kelią iki jų stalo ar šaldytuvo nukeliauja duona, sviestas, morka, fermentinis sūris, vištienos filė ar bananas. Tai pačiai grupei priklauso netgi veganai ar sveikuoliai, kuriems nė motais, kiek reikėjo pastangų ir iškastinio kuro, kad iš šiltų kraštų būtų atgabentas avokado vaisius.

„Kita vertus, ar turiu teisę gundyti žmones neva „maisto istorijomis“ ar „maisto kultūros pasakojimais“, kai iš tiesų man įdomus ne tiek šių dalykų grožis, kiek niekingumas ir tuštybė? – svarsto Sara, parimusi prie savo rankraščio. – Ir, be to, kokią turiu teisę kalbėti apie nedorą puotą maro metu, kai toji puota tapo vos ne didžiausia paguoda?“

Vis dėlto ji puikiai supranta: ši puota dabar bene vienintelė veikla, ant kurios dar galime užmesti žodžių tinklą, tikintis ką

ne ką sužvejoti. O tai jau šis tas. Kas paklius į tinklą – pamatysime vėliau, ar ne taip?

5.

Esė rinkinio pradžioje ji pasirinko žinomo autoriaus knygos fragmentą, kuriame pasakojama apie pakitusius zoologijos sodo gyvūnų santykius su maistu. Visa tai pašėlusiai panašu į žmonių sukurtą maisto kultūrą!

Yra užfiksuota atvejų, kai zoologijos sode gyvenantys lokiai nu-gaišdavo uždusę nuo didžiulio spaudimo, kurį sukėlė jų skrandyje susikaupęs maistas. Tokios aukos daromos siekiant stimuliacijos.

Vienas iš keisčiausių šio fenomeno pavyzdžių – didelis gorilos patinas reguliariai ėdė, atrydavo ir paskui iš naujo suėsdavo maistą, lyg išgyvendamas savą romėniškos puotos versiją. Šį procesą dar praplėtė vienas tingus lokys, maistą jis atrydavo daugiau kaip po šimtą kartų ir kiekvieną kartą jį vėl suėsdavo skleisdamas savo rūšiai būdingus gurguliavimo ir čiulpimo garsus, – rašo Desmondas Morris, garsus anglų zoologas, sociobiologas, knygos „Žmonių zoologijos sodas“ autorius.

Pirmasis valgomas daiktas, kurį savo esė knygai pasirinko Sara, yra actas. Kaip tik tas, kuo virto tyčia užmiršta bruknių ir obuolių košė prieš metus pradarytame stiklainyje. Stiklainis vis dar tebėra pastatytas ant staliuko terasoje, vis dar tebeturi kažin kokią keistą moralinę vertę. Tą košę virė Saros mama, mamai tai yra „mėgstamiausia uogienė“. Ir dabar tas daiktas panėši į karšinių, iš kurio tikimasi, kad numirs savo mirtimi neskubėdamas.